

Kursinbjudan

2021-02-15

**Miljöbalken – vindkraft – MB 32 kap med fokus på
personskada, ren förmögenhetsskada och inlösen**

Miljöbalken innehåller en del systematiska svårigheter såtillvida att balken inrymmer (minst) sex olika regelsystem.

1. Tillstånd till en miljöfarlig verksamhet som prövas i ett tillståndsärende
2. Förbud och/eller inskränkning av miljöfarlig verksamhet
3. Skadestånd och inlösen av en skadad fastighet
4. Straff och sanktionsbestämmelser
5. Skyddade områden, med för ägaren inskränkt förfoganderätt
6. Regler som tidigare ingick i vattenlagen

För samtliga dessa regelsystem gäller olika bevisbörderegler, med inom sig olika beviskrav. För samtliga gäller att de skall prövas mot portalparagraferna i MB 1 kap, och i viss mån mot varandra.

Intresset när det gäller vindkraftsetableringar har fokuserats kring frågor om tillstånd – dvs kollektivets intresseavvägning av nytta/skada, utan närmare analys eller nyansering av individuella skador. Regelsystemet vid en tillståndsprövning är starkt schabloniserat. Berörda i närområdet är "sakägare", dvs deras talerätt är knutet till en fastighet som ligger inom ett visst avstånd från en tänkt vindkraftsetablering. Den som i tillståndsärendet inte är sakägare har ingen talerätt.

Den som lider skada på grund av vindkraftsetableringen behöver emellertid inte vara "sakägare" i tillståndsärendet för att vara berättigad till ersättning för skada som vindindustrin orsakar. Enligt MB 32 kap är den berättigad till skadestånd som lider skada på grund av den miljöfarliga verksamheten. Verksamhetsutövaren har ett strikt ansvar för personskada, sagskada och även för ren förmögenhetsskada – om skadan är av "någon betydelse", förutsatt att den inte är allmänvanlig eller ortsvanlig.

När det gäller orsakssambandet mellan den miljöfarliga verksamheten och skadan torde i bevishänseende "överviktsprincipen" gälla dvs det gäller för den skadelidande att komma förbi ett "likaläge". När det gäller skadan som sådan, eller skyldigheten att lösa den skadade fastigheten, torde sedvanliga bevisregler gälla.

Det här är frågor som aktualiseras av den snabba utbyggnaden av vindkraft som nu sker. Storskaliga industrizoner anläggs nu i landsbygd nära stora och medelstora städer, där fastighetspriserna är höga och där invånare och verksamheter är känsliga för de störningar och skador som vindindustrin orsakar. Vägledande rättspraxis kring MB 32 kap saknas.

På detta tema kommer Rättvisa Vindar i Norra Östergötland att arrangera en kurs/seminarium någon gång under tidig höst 2021, förutsatt att pandemirestriktionerna då har lättats.

Kursen (6 tim) kommer att innehålla föreläsningar, seminarium och studiebesök, med fokus på bestämmelserna i Miljöbalken 32 kap om skadestånd och inlösen.

Kursen vänder sig till advokater, biträdande jurister, fastighetsvärderare, fastighetsmäklare och andra som kommer i sin verksamhet ha att hantera konkreta skador i vindindustrins närområde och som orsakas av vindindustrin.

Preliminärt program

Miljöskadestånd vid vindkraftsutbyggnad (6 tim)

Advokat Hans Kindstrand, Advokat Rolf Åbjörnsson, docent Bertil Persson

Pass I

Översiktlig genomgång av Miljöbalken: Portalparagraferna, försiktighetsprincipen kunskapskravet och tillståndsprövningen. (Hans Kindstrand)

MB 32 kap. Talerätt, ersättningsgill skada, bevisbörda och beviskrav, ansvar och solidariskt ansvar, skadestånd och lösenskyldighet. (Hans Kindstrand)

Pass II

Vindkraft och omgivningspåverkan – praktiska erfarenheter (Bertil Persson)

Personskada, sakskada och ren förmögenhetsskada. Fastställelsetalan, fullgörelsetalan, förbudstalan. (Hans Kindstrand)

Pass III

Seminarium för öppen diskussion av frågor som aktualiserats under pass I och II.
Moderator Rolf Åbjörnsson

Pass IV

Studieresa med besök på platser där vindkraftsetablering planeras.

Pass V

Avslutning